

WONDERLIJK

In het maartnummer van het tijdschrift „Voeding” wordt gedetailleerd verslag gedaan van een veelomvattend onderzoek, in 1953/54 verricht onder auspiciën van de Voedingsraad, naar de voeding en voedingstoestand in het schoolartsendistrict Oss. De werkcommissie bestond o.m. uit vooraanstaande figuren met leidende posities in de Voedingsraad, het Ned. Instituut voor Preventieve Geneeskunde, Gezondheids- en Voedingsorganisatie van T.N.O. en van de Inspectie van de Volksgezondheid.

Het onderzoek bestond blijkens het verslag uit een uitgebreide lichamelijke controle met registrering van somatometrische gegevens, biochemisch onderzoek en een enquête naar de samenstelling van het menu, waarbij eveneens enkele sociaal-hygiënische gegevens werden genoteerd.

Bij dit onderzoek zijn tevens gegevens verzameld betreffende de gebitstoestand van de kinderen van 7 tot 10 jaar uit het district, hetwelk was opgedragen aan een medewerker, die blijkbaar niet tot de geleerden der tandartsen behoort, maar van wie verklaard wordt dat hij een dergelijk onderzoek reeds eerder en elders had uitgevoerd.

Omtrent de opzet van het gebitsonderzoek wordt in het verslag de volgende toelichting gegeven:

„Van alle kinderen werd een uitvoerige tandstatus opgenomen. Met een tandheelkundige sonde werd het aantal carieuze elementen vastgesteld. Deze methode is zeker nauwkeuriger dan een eenvoudige inspectie, zoals deze meestal bij het routineonderzoek van schoolartsen geschiedt. Het is daarom begrijpelijk, dat bij dit onderzoek wat meer caries wordt gevonden dan bij normaal schoolonderzoek. Alle plekken waar de sonde bleef hangen, werden als caries aangemerkt en het is mogelijk dat deze beoordeling iets strenger was dan wanneer ze door een tandarts was geschied, die zijn oogmerk vooral richt op de noodzakelijkheid van behandeling. Dit betekent dat soms iets caries kan zijn genoemd, waar een ander nog van een fissuur had gesproken. Toch meenden wij deze methode te moeten volgen, omdat ze algemeen gebruikelijk is en vergelijking met andere onderzoeken daardoor beter mogelijk zijn. Overigens waren de gebitten van onze kinderen dermate slecht, dat zelfs, wanneer wij nog een ruime marge in mindering zouden brengen, de resultaten toch nog uitermate bedroevend zouden zijn.”

Het wetenschappelijk onderzoek naar de gebitstoestand is ouder dan de belangstelling en jongste toepassing met medewerking van de Voedingsraad. Er heeft zich in de loop der latere jaren een methodiek ontwikkeld waarbij er steeds meer naar wordt gestreefd het onvermijdelijke

subjectieve element bij het onderzoek, zoals dat gebonden is aan de scherpste van het visuele waarnemingsvermogen en de instrumentele opsporing van beginnende carieuze aantastingen, zoveel mogelijk uit te schakelen. Tot welke vorm en met welke middelen dit is tot stand gebracht, is genoegzaam bekend. Het kan blijken uit de werkwijze tot het verkrijgen van reproduceerbare gegevens, gelijk die wordt toegepast bij de fluorideringsproef Tiel—Culemborg, inzake de caries-bepaling. Bij het onderzoek naar de gebitstoestand bij het personeel van de Philips-fabrieken werd door de drie leden van de betreffende commissie onafhankelijk van elkaar de inspectie uitgevoerd en de uitkomsten aan elkaar getoetst.

De toelichting op de te Oss toegepaste methode wekt niet de indruk dat de werkcommissie het nodig heeft gevonden met een en ander haar voordeel te doen ten einde wetenschappelijk vergelijkbare gegevens te verkrijgen. Uit de boven geciteerde toelichting blijkt eerder dat men overtuigd is met de toegepaste werkwijze op aanmerkelijk betere resultaten te kunnen bogen dan waartoe naar het oordeel der commissie een tandarts capabel wordt verondersteld.

Het is voorts duidelijk dat, in de overtuiging van een onaanvechtbare opzet van het onderzoek, de werkcommissie het ook niet nuttig heeft geoordeeld zich nader op de hoogte te stellen door zich vooraf te laten adviseren. Dit verwondert te meer aangezien verschillende leden ambtshalve geacht mogen worden niet onkundig te zijn van het speurwerk in T.N.O.-verband inzake het cariesvraagstuk, waarvan de leider beschouwd mag worden op het gebied van gebitsonderzoek bij uitstek deskundig te zijn. De commissie heeft niettemin gemeend wel op eigen kompas te kunnen varen. Had zij dit niet gedaan dan zou de geciteerde toelichting allicht van meer kennis van tandheekkundige zaken hebben blijk gegeven.

B.